Council of the European Union

Brussels, 25 November 2026
(OR. en, bg)

16417/26

Interinstitutional File:
2026/0264 (COD)

RECH 500
MAP 221
PI 174
MI 1271
FIN 1694
INDEF 215
SOC 799
SAN 834
CYBER 480
FORETS 165
CODEC 2286
INST 468
PARLNAT 236
PARLNAT

COVER NOTE

From:	Bulgarian National Assembly
date of receipt:	18 November 2026
To:	The President of the Council of the European Union
Subject:	Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening the Union innovation ecosystem and amending Regulation (EU) 2017/1001 (European Innovation Act) [12970/26 + ADD 1-3 - COM(2026) 567 final] - Opinion on the application of the Principles of Subsidiarity and Proportionality

Delegations will find enclosed the opinion[1] of the Bulgarian National Assembly on the above, together with a courtesy English translation.

---

[1] Translation(s) of the opinion may be found on the Interparliamentary EU Information Exchange website (IPEX) at the following address: https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/document/eu_legislative_database

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Изх.№ 52-650-06-71
Дата 18 / 11 2026 г.

ДО
Г-Н МИХЕАЛ МАРТИН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ОТНОСНО: Становище на Народното събрание по Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Съюза за иновации и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 (Европейски акт за иновациите), COM(2026) 567, междуинституционален номер 2026/0264(COD)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МАРТИН,

На свое заседание, проведено на 12 ноември 2026 г., Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове в Народното събрание на Република България обсъди Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Съюза за иновации и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 (Европейски акт за иновациите), COM(2026) 567, междуинституционален номер 2026/0264(COD).

След като внимателно обсъдиха проекта на акт и вземайки предвид изразената Рамкова позиция на Република България, членовете на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове се обединиха около необходимостта да упражнят правомощията, дадени на Народното събрание по силата на чл. 12 от Договора за Европейския съюз, като изразят становище в рамките на политическия диалог, *(тук приложено)*, по горепосоченото предложение за Регламент.

Съгласно утвърдената процедура, приложено представям на Вашето внимание приетия доклад и становището към него, отразяващо позицията на българския парламент по темата.

Приложение: Съгласно текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:

МИХАЕЛА ДОЦОВА

Courtesy Translation

TO
MR. MICHEÁL MARTIN
PRESIDENT OF THE COUNCIL
OF THE EUROPEAN UNION

REGARDING: Opinion of the National Assembly regarding the Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening the Union's innovation ecosystem and amending Regulation (EU) 2017/1001 (European Innovation Act), COM (2026) 567, interinstitutional reference 2026/0264(COD)

DEAR MR. MARTIN,

At its meeting held on November 12, 2026, the Committee on European Affairs and Oversight of European Funds in the National Assembly of the Republic of Bulgaria discussed the Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening the Union's innovation ecosystem and amending Regulation (EU) 2017/1001 (European Innovation Act), COM (2026) 567, interinstitutional reference 2026/0264(COD).

Having carefully considered the draft act and taking into account the Framework Position of the Republic of Bulgaria, the members of the Committee on European Affairs and Control of European Funds have agreed on the need to exercise the powers conferred on the National Assembly by virtue of Article 12 of the Treaty on European Union, by expressing an opinion within the framework of the political dialogue, (herein attached), on the above-mentioned proposal for a Regulation.

In accordance with the established procedure, I hereby present to your attention the adopted report and the opinion thereto, reflecting the position of the Bulgarian Parliament on the subject.

ENCLOSURE: as per text.

YOURS SINCERELY,

PRESIDENT
OF THE NATIONAL ASSEMBLY
OF THE REPUBLIC OF BULGARIA:

MIHAELA DOTSOVA

NATIONAL ASSEMBLY
OF THE REPUBLIC OF BULGARIA

Courtesy Translation

OPINION

PROPOSAL FOR A REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ESTABLISHING A FRAMEWORK OF MEASURES FOR STRENGTHENING THE UNION INNOVATION ECOSYSTEM AND AMENDING REGULATION (EU) 2017/1001 (EUROPEAN INNOVATION ACT)

In the context of exercising **dual democratic scrutiny** over policies of key importance to the European Union, the Committee on European Affairs and Oversight of European Funds (CEAOEF) takes note of the views and recommendations on the main aspects of the proposal for a Regulation COM(2026) 567 put forward by the Public Council to the Committee, which brings together representatives of academia, employers' organisations, trade unions, research institutions and civil society organisations. These views and recommendations have been considered in the preparation of this Opinion insofar as they fall within the Committee's remit.

CEAOEF also takes note of the report of the Committee on Innovation and Digital Transformation, adopted on 4 November 2026, and the opinion included in it. CEAOEF fully endorses the conclusions set out in the report, including the assessment that the legislative initiative complies with the principles of subsidiarity and proportionality, while expressing reservations and comments on certain provisions. It also supports the Framework Position of the Republic of Bulgaria.

Following the discussion on the **Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening the Union innovation ecosystem and amending Regulation (EU) 2017/1001 (European Innovation Act), COM(2026) 567, interinstitutional file 2026/0264(COD)**, the National Assembly of the Republic of Bulgaria, through the Committee on European Affairs and Oversight of European Funds, hereby delivers the following **OPINION**. The Opinion reflects the considerations set out in the Framework Position of the Republic of Bulgaria and is **to be sent to the European institutions within the framework of the political dialogue:**

1. CEAOEF welcomes the European Commission's initiative to establish a framework of measures for strengthening the Union innovation ecosystem. It shares the ambition to overcome the barriers to the implementation and market uptake of innovations, thereby **enhancing the competitiveness of the European Union** and making more effective use of **the research and technological potential of the Member States.**

2. CEAOEF considers that **the principle of subsidiarity,** as laid down in Article 5(3) of the Treaty on European Union, **is respected** in the general provisions of the draft Regulation, since the objectives of the proposal have a **clearly defined cross-border and pan-European dimension.** These objectives include overcoming the fragmentation of the public procurement market for research and development (R&D), improving the conditions for the implementation and market uptake of innovations, and strengthening the competitiveness of the European Union.

3. CEAOEF points out that, in establishing a common European framework for promoting innovation, **due account should be taken of the differing levels of development of national innovation ecosystems**, and that conditions should be created to ensure that **all Member States can participate equally** in the benefits of the European innovation ecosystem.

4. CEAOEF recognises the need for the future legal framework **to afford Member States sufficient flexibility in organising and operating their national systems** for supporting research, development and innovation.

5. CEAOEF notes that cross-border cooperation between public contracting authorities, enterprises, higher education institutions and research organisations is a **key element of the proposal's European added value** and should be encouraged through open and accessible participation mechanisms.

6. CEAOEF expresses reservations about the scope of the Regulation and **the special regime for innovation agencies.** It **emphasises** that **the proposed provisions require further clarification, particularly as regards the criteria for determining which entities fall within their scope,** the applicable thresholds, and the distinction between grant-awarding activities and the award of public contracts for R&D.

7. CEAOEF considers that **the principle of proportionality,** as laid down in Article 5(4) of the Treaty on European Union, **is respected in the general provisions** of the draft Regulation. However, **it notes that certain provisions require further clarification** to avoid imposing a disproportionate administrative and financial burden on Member States, contracting authorities and participants in the innovation ecosystem.

7.1. With regard to public procurement for research and development (R&D):

a. CEAOEF emphasises that the rules governing the award of public contracts for R&D should provide **sufficient procedural flexibility** and take account of the specific nature of research and development, as well as **differences in the administrative capacity of contracting authorities.**

b. CEAOEF welcomes the shift towards evaluating public procurement for R&D to a greater extent on the basis of the quality and innovative character of proposals. It considers that this approach can contribute to the more effective application of research results and the development of the European innovation ecosystem.

c. CEAOEF draws attention to the need for a clear and predictable distinction between technological failure, which is inherent in research and development, and cases of breach of contract.

d. CEAOEF does not support the introduction of mandatory national targets for the share of innovative public procurement in total public procurement. It considers that the promotion of this instrument should instead be based on its effectiveness and its actual contribution to the development and deployment of innovative solutions.

e. CEAOEF draws attention to the need to ensure that the proposed framework is fully consistent with Regulation (EU) 2024/1689 (Artificial Intelligence Act). In particular, where R&D contracts involve outcomes that include artificial intelligence systems intended for use in the public sector, requirements relating to accuracy, cybersecurity, resilience, traceability and the reliability of governance arrangements should be incorporated in a timely manner into the acceptance criteria for each stage.

7.2. With regard to intellectual property and the funding of innovation:

a. CEAOEF expresses serious reservations about the intellectual property regime set out in Article 19, emphasising that the provisions on the retention of rights by contractors, licensing and **the contracting authority's intervention mechanisms require further analysis and clarification.**

b. CEAOEF points out that, given the specific nature of public procurement, the scope for negotiation is limited. The proposed framework should therefore be carefully balanced against the need to preserve incentives for innovative enterprises and organisations to participate in R&D procedures.

c. CEAOEF emphasises that **the intellectual property regime applicable to public procurement for R&D should ensure a balanced allocation of rights between the contracting authority and the contractor.** It considers that provisions restricting contractors' ability to further develop, license and commercialise R&D results may weaken incentives for innovative enterprises to participate and limit the potential for technology transfer and economic exploitation at European level.

d. CEAOEF emphasises that, when regulating intellectual property relations, **account should be taken of the specific characteristics of higher education institutions, research organisations and technology transfer bodies,** as well as the need to strike a fair balance between the public interest, freedom of contract and the promotion of innovation.

e. CEAOEF considers that the public interest should be effectively protected by granting the contracting authority sufficient and proportionate rights to use, deploy, maintain and adapt the relevant results, while preserving the developer's commercial and technological potential to generate further economic growth.

f. CEAOEF welcomes the measures aimed at facilitating access to finance through intellectual property and recognises the importance of closer cooperation between research organisations, businesses, financial intermediaries, investors and public institutions in implementing those measures.

g. CEAOEF considers that the proposals concerning the institutional positioning and functions of the Competence Centre at **the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) require further clarification,** including as regards its interaction with national intellectual property offices.

7.3. With regard to security, suppliers and the Union's international commitments:

a. CEAOEF has reservations about the **proposed EU preference for R&D procurement** and **considers that its application should be based on clear, objective and measurable criteria,** consistent with the Union's international obligations and **the need to maintain access to technological expertise.**

b. As regards high-risk suppliers, **CEAOEF calls for transparent and measurable risk-assessment criteria** to be applied in a manner consistent with **the existing European Union legal framework on security and cybersecurity.**

c. CEAOEF notes that **security, reliability and compliance with the applicable legislation** should be regarded as **integral elements of the quality and competitiveness of innovative solutions.**

d. CEAOEF notes that public procurement for R&D provides the most effective setting in which to embed the principle of 'security by design' in accordance with the Cyber Resilience Act (CRA). **Security measures should therefore be treated as a key element of the quality of innovative solutions.** Requests for transitional periods should focus on addressing administrative burdens and should not delay the implementation of core technical security requirements.

8. CEAOEF draws attention to **the differing levels of development of innovation ecosystems across the European Union** and considers **that implementation of the Regulation should be accompanied by capacity-building measures and measures to facilitate the participation** of enterprises, research organisations and public contracting authorities from Member States and **regions with lower innovation capacity.** In this context, CEAOEF considers it important that **the benefits of the new instruments and measures should be accessible to all Member States and regions of the Union,** without widening existing disparities between innovation ecosystems.

9. CEAOEF emphasises the importance of technology transfer and cooperation between research organisations, businesses, investors and financial intermediaries for the successful commercialisation of R&D results. It also stresses the need for **academic technology transfer offices, research organisations and research laboratories to be fully involved in European and national mechanisms for promoting innovation,** including through future cooperation with the Competence Centre at EUIPO.

10. CEAOEF calls for a **further assessment of the administrative, financial and organisational implications** of implementing the Regulation, including the costs of adapting to the new regulatory framework and its impact on Member States with more limited administrative and innovation capacity.

11. CEAOEF supports retaining regulatory sandboxes as a separate, **non-binding instrument** and recognises their importance in creating a favourable environment for testing and deploying innovative solutions.

12. CEAOEF considers it necessary to provide for an appropriate transitional period, accompanied by methodological guidelines, model documents, specialised training and measures to strengthen administrative and expert capacity, in order to ensure the smooth and effective implementation of the Regulation.

13. CEAOEF emphasises the importance of timely institutional and technical preparations for the implementation of the Regulation, including ensuring interoperability between national and European digital systems and carrying out the necessary organisational and technical adaptations.

In conclusion, CEAOEF expects **balanced solutions to be found to the issues raised during the negotiations,** so that **the final text of the Regulation provides the necessary legal certainty and is practical to implement,** while taking due account of differences in the administrative and innovation capacities of the Member States.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 52-603-07-12
Дата 17 / 11 2026 г.

Д О К Л А Д

ОТНОСНО: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Съюза за иновации и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 (Европейски акт за иновациите), COM(2026) 567, междуинституционален номер 2026/0264(COD) – т. 2 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2026 г.), и Рамкова позиция на Република България по него, № 52-602-00-50, внесена от Министерски съвет на 20.10.2026 г.

I. Правно основание и хронология на законодателното досие

Предложението за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Съюза за иновации и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 (Европейски акт за иновациите), COM(2026) 567 final, междуинституционален номер 2026/0264(COD), е **проект на законодателен** акт на Европейската комисия **от 09.09.2026 г.**, изпратен до **националните парламенти** на държавите членки **на 24.09.2026 г.**

На основание чл. 119, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, в съответствие с Протокол № 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, и правомощията на Народното събрание в рамките на определения в чл. 6 от Протокол № 2 към ДФЕС срок *(**краен срок за субсидиарност** на горепосочения проект на законодателен акт: **19 ноември 2026 г.**)*, на свое редовно заседание, проведено **на 12 ноември 2026 г., Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (КЕВКЕФ) обсъди** предложението на законодателен акт, **COM(2026) 567**, междуинституционален номер 2026/0264(COD) – в тематична област „Нов план за устойчив просперитет и конкурентоспособност на Европа" – *т. 2 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2026 г.).*

При разглеждането на предложението за Регламент COM(2026) 567 КЕВКЕФ взе предвид **Рамковата позиция на Република България по него,** № 52-602-00-50, внесена от Министерски съвет на 20 октомври 2026 г., както и **доклада на Комисията по иновациите и дигиталната трансформация,** приет на заседание, проведено на 4 ноември 2026 г.

В заседанието на КЕВКЕФ взе участие заместник-министърът на иновациите и дигиталната трансформация г-жа Мира Йосифова, която представи Предложението за Регламент и Рамковата позиция.

II. Основни елементи на предложението за Регламент COM(2026) 567

Предложението за **Европейски акт за иновациите** е заложено като приоритет в рамките на **Стратегията на ЕС за стартиращите и разрастващите се предприятия** и **Компаса за конкурентоспособност на Съюза.** Законодателната инициатива адресира идентифицираните структурни дефицити в иновационната екосистема на ЕС, като цели да преодолее съществуващите спънки пред пазарната реализация на научноизследователските резултати, да ускори тяхното внедряване и да допринесе за **укрепване на конкурентоспособността и технологичния суверенитет на Европейския съюз.** За постигането на тези приоритети са заложени мерки, обхващащи две основни направления, допълнени от механизми за регулаторна гъвкавост.

Първото направление включва създаването на **единна правна рамка за възлагането на обществени поръчки за научноизследователска и развойна дейност (НИРД),** включително за продукти в предпазарен стадий. Предвиждат се правила за предварителни пазарни консултации, за постапно разработване на иновативни решения и за възлагане на няколко изпълнители, както и критерии за избор на изпълнител, които поставят по-голям акцент върху качеството и иновативността на офертите. Заложени са **облекчения за малките и средните предприятия (МСП)** и за **стартиращите предприятия,** възможност за **съвместно трансгранично възлагане** и разпоредби за **правата върху интелектуалната собственост,** които възникват при изпълнението на договорите.

Второто направление цели улесняване на достъпа до финансиране чрез използването на интелектуалната собственост като обезпечение, в т.ч. разработване **на доброволна рамка на ЕС за оценка на нематериалните активи,** изграждане на **цифров пазар за права върху интелектуална собственост** и учредяване на **Център за експертни познания към EUIPO** в подкрепа на бизнеса, инвеститорите и финансовите посредници.

Паралелно с акта, в съответствие с принципите за по-добро регулиране, се предлага и **препоръка за въвеждане на обща референтна рамка на ниво ЕС, COM(2026) 568, за т.нар. „регулаторни лаборатории"** (Regulatory Sandboxes). Тяхната цел е осигуряване на **контролирана среда за изпитване на иновативни продукти** и услуги за ограничен период от време под надзора на съответните регулаторни органи, което позволява своевременно адаптиране на нормативната уредба при пълно гарантиране на обществения интерес.

Предложението е свързано с други законодателни инициативи на Съюза, сред които предстоящата реформа на правилата за обществените поръчки, и е насочено към по-ефективно използване на публичното търсене и на финансовите инструменти за насърчаване на иновациите.

III. Позиция на Република България

Съгласно Рамковата позиция, внесена от Министерския съвет на 20 октомври 2026 г., **Република България изразява подкрепа по принцип за стратегическите цели на предложението за Регламент COM(2026) 567,** отчитайки неговия потенциал за генериране на икономически растеж, укрепване на конкурентоспособността на вътрешния пазар, стимулиране на търсенето на иновативни решения и създаване на благоприятна среда за пазарна реализация на научноизследователските постижения.

Република България приветства въвеждането на единна уредба за обществените поръчки за научни изследвания и развойна дейност (ПИРД), в това число

предпазарните процедури. Като положителен елемент се оценяват мерките за облекчаване на достъпа до процедурите за малките и средните предприятия, стартиращите компании, висшите училища и научните институти. Положителна е и оценката за залагането на критерии за качество, отпадането на прекомерните изисквания за финансово обезпечение и доказване на ресурс, както и за поетапното изпълнение на договорите.

Същевременно **Република България смята за целесъобразно осигуряването на по-висока гъвкавост и пропорционалност на процедурите, с оглед спецификите на НИРД** и административните възможности на възложителите. Поставени са конкретни искания за преразглеждане на изискванията за пазарни консултации и съпътстващата документация, за опростяване на правилата при поръчки под определени стойностни прагове и за прецизиране на разграничаването между технологичен рисков неуспех и договорно неизпълнение.

Република България счита, че по отношение на приложното поле на регламента и **специалния режим за агенциите за иновации,** направените предложения съдържат разпоредби, които налагат **допълнително изясняване и задълбочен анализ** на критериите за тяхното определяне, на приложимите прагови стойности, както и на ясното разграничаване между дейностите по безвъзмездно финансиране и възлагането на поръчки за НИРД.

Република България поддържа резерва по отношение на предвидената преференция за ЕС, като настоява за подробен анализ на съвместимостта на мярката с международните задължения на Съюза, включително със Споразумението за държавните поръчки на Световната търговска организация. В този контекст се акцентира върху **необходимостта от изясняване на условията за прилагане на изключения с цел гарантиране на достъпа до ключова технологична експертиза**. Относно ограниченията за високорискови доставчици се настоява за въвеждане на ясни, обективно измерими критерии за оценка, съгласувани с правната рамка на ЕС в областта на киберсигурността.

Република България изразява възражение по същество срещу предложената в чл. 19 уредба на правата върху интелектуалната собственост при поръчките за НИРД. Според българската позиция предложената уредба поражда съмнения относно съвместимостта с принципа на свободата на договаряне и създава допълнителни ограничения с неясен ефект. **Република България счита, че** предложенията свързани с **механизмите за запазване на правата от изпълнителите и задължителните лицензионни режими** следва да бъдат **подложени на допълнителна преценка,** отчитаща спецификите на научноизследователския сектор.

По отношение на финансирането, обезпечено с интелектуална собственост, **Република България подкрепя създаването на доброволна рамка за оценка**, платформа за връзка с инвеститори и инструменти за експертна подкрепа. Същевременно се подчертава **необходимостта от допълнителна яснота** свързана с институционалното позициониране на Центъра за експертни познания към Службата на ЕС за интелектуална собственост (EUIPO), предвид липсата на компетентност на Службата, в областта на патентите, както и на участието и ресурсното осигуряване на националните ведомства по интелектуална собственост.

Република България не подкрепя въвеждането на задължителна национална цел за дял на иновационните обществени поръчки, **но изразява подкрепа за запазване на**

регулаторните лаборатории като отделен необвързващ инструмент, предвиден в предложението за Препоръка на Съвета COM(2026) 568.

Република България счита, че с оглед осигуряването на съгласуваност с приложимото законодателство е належително установяването на предвидима и трайна нормативна рамка за обществените поръчки за НИРД на европейско равнище, без допускане на правни празноти, независимо от крайното позициониране на акта в правния ред на ЕС. **Република България смята за целесъобразно регламентирането на разумен преходен период,** обезпечен с методологични указания, образци на документи, специализирани обучения и технически спецификации за изграждане на необходимия експертен капацитет.

IV. Доклад на Комисията по иновациите и дигиталната трансформация

Комисията по иновациите и дигиталната трансформация (КИДТ) на свое редовно заседание, проведено на 4 ноември 2026 г., е разгледала Предложението за Регламент COM(2026) 567. Съгласно подкрепеното с 11 гласа „За", и 1 глас „Въздържал се", становище, **КИДТ приветства усилията на Европейската комисия,** насочени към преодоляване на идентифицираните фрагментации пред внедряването на иновативни решения, улесняването на пазарната им реализация и устойчивото повишаване на конкурентоспособността на ЕС.

Комисията **отчита, че предложението цели да консолидира хармонизирана правна рамка** относно възлагането на обществени поръчки за научни изследвания и развойна дейност (НИРД), **да оптимизира достъпа до процедурите** за субектите от категорията малки и средни предприятия (МСП), стартиращите предприятия, висшите училища и научните организации, както и **да регламентира механизми** за насърчаване на финансирането, обезпечено с интелектуална собственост.

Същевременно КИДТ счита, че разпоредбите относно процедурните задължения на публичните възложители, материалноправния режим на възникване и разпореждане с правата върху интелектуална собственост по чл. 19 от проекта на Регламент, специалния правен статут на агенциите за иновации, както и ограниченията спрямо доставчиците от трети държави, изискват съществено прецизиране и задълбочен правен анализ. Комисията настоява за гарантиране на процедурна гъвкавост, запазване на принципа на автономията на волята в договорните отношения, ясно разграничаване между технологичен неуспех и договорно неизпълнение, както и за съобразяване със специфичния правен статут на научните среди при недопускане на несъразмерна административна тежест. Подчертава се и необходимостта от предвиждане на подходящ преходен период, методически насоки, техническа съвместимост с ЦАИС ЕОП и целенасочени мерки за изграждане на капацитет в по-малките общини и по-слабо развитите региони.

По отношение на принципа на субсидиарност КИДТ приема, че предложението в общата си част съответства на изискванията на чл. 5, параграф 3 от ДЕС, отчитайки, че поради трансграничния характер на иновационните пазари, необходимостта от общи условия за достъп до обществени поръчки за НИРД и преодоляването на регулаторната фрагментация, целите на предложението могат да бъдат постигнати по-ефективно на равнище Европейски съюз.

По отношение на принципа на пропорционалност КИДТ приема, че предложението е съобразено с чл. 5, параграф 4 от ДЕС, но съдържа конкретни текстове и детайлни

разпоредби, които надхвърлят необходимото за постигане на заложените цели и създават непропорционална административна и финансова тежест за държавите членки и публичните възложители с по-малък иновационен и ресурсен капацитет.

КИДТ поддържа Рамковата позиция на Република България по законодателната инициатива и счита, че в рамките на преговорния процес по досието следва **да бъдат осигурени гаранции** за постигане на пропорционален и правно издържан законодателен акт, осигуряващ висока степен на правна сигурност, защита на националния интерес и **равнопоставено участие на всички държави членки** в общоевропейската иновационна екосистема.

V. Становище на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове

В контекста на осъществяването на **двоен демократичен контрол** върху политиките от ключово значение за Европейския съюз, Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (КЕВКЕФ) отчита становищата и препоръките по основните аспекти на предложението за Регламент COM(2026)567, формулирани от **Обществения съвет** към комисията, обединяващ представители на академичните среди, работодателските, синдикалните, научноизследователските и гражданските организации. Те са отразени при формулирането на настоящото становище, доколкото са в рамките на правомощията на КЕВКЕФ.

КЕВКЕФ взема предвид доклада на **Комисията по иновациите и дигиталната трансформация,** приет на 4 ноември 2026 г., заедно с включеното в него становище. КЕВКЕФ споделя в цялост изложените в доклада заключения, включително оценката за съответствието на законодателната инициатива с принципите на субсидиарност и пропорционалност при паличието на резерви и бележки по отделни разпоредби, и подкрепя Рамковата позиция на Република България.

След състоялото се обсъждане по Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Съюза за иновации и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 (Европейски акт за иновациите), COM(2026)567, междуинституционален номер 2026/0264(COD), **Народното събрание на Република България, чрез Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове, изразява следното <u>СТАНОВИЩЕ,</u>** с отразените съображения, заложени в Рамковата позиция на Република България, **което да бъде изпратено до европейските институции <u>в рамките на политическия диалог</u>:**

1. **КЕВКЕФ приветства инициативата на Европейската комисия** за създаване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Съюза за иновации и споделя стремежа за преодоляване на пречките пред внедряването и пазарната реализация на иновации, **повишаване на конкурентоспособността на Европейския съюз** и по-ефективното използване на **научноизследователския и технологичния потенциал на държавите членки.**

2. КЕВКЕФ счита, че **принципът на субсидиарност,** предвиден в чл. 5, § 3 от Договора за Европейския съюз, **е спазен** в общата част на проекта на акт, доколкото **целите на предложението имат ясно изразено трансгранично и общоевропейско измерение** и са насочени към преодоляване на фрагментацията на пазара на обществени поръчки за научноизследователска и развойна дейност (НИРД),

подобряване на условията за внедряване и пазарна реализация на иновации и укрепване на конкурентоспособността на Европейския съюз.

3. **КЕВКЕФ обръща внимание,** че при изграждането на обща европейска рамка за насърчаване на иновациите **следва да бъдат отчетени различията в степента на развитие на националните иновационни екосистеми,** като се създадат условия за **равнопоставено участие на всички държави членки** в ползите от европейската иновационна екосистема.

4. **КЕВКЕФ отчита необходимостта** бъдещата правна рамка **да съхрани** достатъчна **гъвкавост за държавите членки при организацията и функционирането на националните системи** за подкрепа на научноизследователската и развойната дейност и иновациите.

5. **КЕВКЕФ отбелязва, че трансграничното сътрудничество** между публични възложители, предприятия, висши училища и научни организации представлява **съществен елемент от европейската добавена стойност** на предложението и следва да бъде насърчавано чрез открити и достъпни механизми за участие.

6. **КЕВКЕФ изразява резерви** относно приложното поле на регламента и **специалния режим за агенциите за иновации,** като **подчертава,** че **предвидените разпоредби изискват допълнително изясняване по отношение на критериите за определяне на обхванатите субекти,** приложимите правила и разграничението между дейностите по предоставяне на безвъзмездна подкрепа и възлагането на обществени поръчки за НИРД.

7. КЕВКЕФ приема, че **принципът на пропорционалност,** предвиден в чл. 5, § 4 от Договора за Европейския съюз, **е спазен в общата част** на проекта за Регламент, но отбелязва, че **отделни негови разпоредби се нуждаят от допълнително прецизиране,** така че да бъде избегнато създаването на непропорционална административна и финансова тежест за държавите членки, публичните възложители и участниците в иновационната екосистема.
   7.1. По отношение на обществените поръчки за научноизследователска и развойна дейност (НИРД):
   a. **КЕВКЕФ подчертава,** че правилата за възлагане на обществени поръчки за НИРД следва да осигуряват **достатъчна процедурна гъвкавост** и да отчитат спецификата на научноизследователската и развойната дейност, както и **различията в административния капацитет на публичните възложители.**
   b. **КЕВКЕФ приветства** насочването на обществените поръчки за НИРД към оценка, основана в по-голяма степен на качеството и иновативността на предложенията, като счита, че този подход може да допринесе за по-ефективното внедряване на научноизследователските резултати и развитието на европейската иновационна екосистема.
   c. **КЕВКЕФ обръща внимание,** че е необходимо ясно и предвидимо разграничаване между технологичния неуспех като присъщ елемент на научноизследователската и развойната дейност и случаите на договорно неизпълнение.
   d. **КЕВКЕФ не подкрепя въвеждането на задължителни национални цели** за дела на иновационните обществени поръчки в общия обем на обществените поръчки и счита, че насърчаването на този инструмент следва

да се основава на неговата ефективност и реален принос за разработването и внедряването на иновативни решения.

e. **КЕВКЕФ обръща внимание на необходимостта от пълна съгласуваност между предложената рамка и Регламент (ЕС) 2024/1689** (Акт за изкуствения интелект), като подчертава, че при поръчки за НИРД, чиито резултати включват системи с изкуствен интелект за публичния сектор, изискванията за точност, киберсигурност, устойчивост, проследимост и надеждност на управлението следва да бъдат своевременно вграждани в критериите за приемане на отделните етапи.

7.2. По отношение на интелектуалната собственост и финансирането на иновации:

a. **КЕВКЕФ изразява сериозни резерви** по отношение на **предвидената в чл. 19 уредба на интелектуалната собственост,** като подчертава, че разпоредбите относно запазването на права от изпълнителите, лицензирането и **механизмите за намеса на възложителя изискват допълнителен анализ и прецизиране.**

b. **КЕВКЕФ обръща внимание**, че предвид спецификите на обществените поръчки възможностите за свободно договаряне са ограничени, поради което предлаганата уредба следва да бъде внимателно съобразена с необходимостта от запазване на стимулите за участие на иновативните предприятия и организации в процедурите по НИРД.

c. **КЕВКЕФ акцентира** върху необходимостта **режимът на интелектуална собственост при обществените поръчки за НИРД да осигурява балансирано разпределение на правата между възложителя и изпълнителя**. КЕВКЕФ счита, че разпоредби, които ограничават възможностите на изпълнителите за последващо развитие, лицензиране и пазарна реализация на резултатите от НИРД, могат да отслабят стимулите за участие на иновативните предприятия и да ограничат потенциала за технологичен трансфер и икономическа реализация на европейско равнище.

d. **КЕВКЕФ подчертава необходимостта** при регулирането на отношенията, свързани с интелектуалната собственост, **да бъдат отчетени особеностите на висшите училища, научните организации и структурите за технологичен трансфер**, както и необходимостта от постигане на справедлив **баланс** между обществения интерес, свободата на договаряне и стимулирането на иновациите.

e. **КЕВКЕФ счита, че ефективната защита на обществения интерес** следва **да се гарантира чрез предоставяне на достатъчни и пропорционални права** за използване, внедряване, поддръжка и адаптиране в полза на възложителя, като **същевременно се запазва търговският и технологичният потенциал на разработчика** за последващо генериране на икономически растеж.

f. **КЕВКЕФ приветства мерките за улесняване на достъпа до финансиране чрез интелектуална собственост** и отчита значението на по-тясното взаимодействие между научните организации, бизнеса, финансовите посредници, инвеститорите и публичните институции при тяхното прилагане.

g. **КЕВКЕФ счита, че предложенията** относно институционалното позициониране и функциите на **Центъра за експертни познания към EUIPO** се нуждаят от **допълнително изясняване**, включително по отношение на взаимодействието му с националните ведомства по интелектуална собственост.

7.3. По отношение на сигурността, доставчиците и международните ангажименти на Съюза:

a. **КЕВКЕФ поддържа резерви** по отношение на **предвидената преференция за Европейския съюз** и счита, че **нейното прилагане следва да бъде основано на ясни, обективни и измерими критерии,** съобразени с международните задължения на Съюза и **необходимостта от запазване на достъпа до технологична експертиза.**

b. По отношение на високорисковите доставчици **КЕВКЕФ настоява за прилагането на прозрачни и измерими критерии за оценка на риска,** съгласувани с **действащата правна рамка** на Европейския съюз **в областта на сигурността и киберсигурността.**

c. КЕВКЕФ отбелязва, че **сигурността, надеждността и съответствието с приложимото законодателство** следва да бъдат разглеждани **като неразделна част от качеството и конкурентоспособността на иновативните решения.**

d. **КЕВКЕФ смята,** че обществените поръчки за НИРД представляват най-ефективната среда за залагане на принципа „сигурност по дизайн" в съответствие с Акта за киберустойчивост (CRA), поради което **мерките за сигурност следва да се разглеждат като ключов елемент от качеството на иновативните решения,** а искането за преходни периоди следва да бъде насочено към административните тежести, без да отлага прилагането на основните технически изисквания за безопасност.

8. КЕВКЕФ обръща внимание на **различията в развитието на иновационните екосистеми в Европейския съюз** и счита за необходимо **прилагането на регламента да бъде съпроводено с мерки за изграждане на капацитет и улесняване на участието** на предприятията, научните организации и публичните възложители от държавите членки и **регионите с по-нисък иновационен капацитет.** В този контекст КЕВКЕФ счита за важно **ползите от новите инструменти и мерки да бъдат достъпни за всички държави членки и региони на Съюза,** без това да води до задълбочаване на съществуващите различия между иновационните екосистеми.

9. КЕВКЕФ акцентира върху значението на технологичния трансфер и **взаимодействието между научните организации, бизнеса, инвеститорите и финансовите посредници** за успешната пазарна реализация на резултатите от научноизследователската и развойната дейност. КЕВКЕФ подчертава необходимостта **академичните офиси за технологичен трансфер, научните организации и научните лаборатории да бъдат пълноценно ангажирани в европейските и националните механизми за насърчаване на иновациите,** включително чрез бъдещо сътрудничество с Центъра за експертни познания към EUIPO.

10. КЕВКЕФ призовава **да бъде извършена допълнителна оценка на административните, финансовите и организационните последици** от прилагането на акта, включително по отношение на разходите за адаптиране към новата нормативна рамка и отражението ѝ върху държавите членки с по-ограничен административен и иновационен капацитет.

11. **КЕВКЕФ подкрепя запазването на регулаторните лаборатории** като отделен **необвързващ инструмент** и отчита тяхното значение за създаването на благоприятна среда за изпитване и внедряване на иновативни решения.

12. **КЕВКЕФ счита за необходимо предвиждането на разумен преходен период,** съпроводен с методически указания, образци на документи, специализирани обучения и мерки за изграждане на административен и експертен капацитет, с цел осигуряване на плавното и ефективно прилагане на регламента.

13. **КЕВКЕФ подчертава значението на своевременната институционална и техническа подготовка за прилагането на регламента,** включително по отношение на оперативната съвместимост между националните и европейските цифрови системи и необходимите организационни и технически адаптации.

В заключение КЕВКЕФ изразява очакване, че **в хода на преговорите ще бъдат намерени балансирани решения** по поставените въпроси, така че **окончателният текст на регламента да осигурява необходимата правна сигурност и практическа приложимост,** като същевременно отчита различията в административния и иновационния капацитет на държавите членки.

Предвид гореизложеното и след проведената дискусия в КЕВКЕФ, настоящият доклад с включеното в него становище беше приет единодушно с 11 гласа „За".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ
И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ:

ГАЛИН ДУРЕВ